

ČESKÁ
TECHNOLOGICKÁ
PLATFORMA
PRO EKOLOGICKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ

ČTPEZ prezentuje výsledky výzkumu a vývoje v EZ v ČR

Stanovení difference v kvalitativních znacích produkce přeštického prasete v podmínkách konvenčního a ekologického chovu

Výzkumná organizace: Výzkumný ústav živočišné výroby, Praha Uhřetěves

Autoři: Ing. Anne Dostálová, Ing. Milan Koucký, CSc

www.ctpez.cz

Stanovení diference v kvalitativních znacích produkce přeštického prasete v podmínkách konvenčního a ekologického chovu

Přeštické černostrakaté prase je českým plemenem, které vzniklo křížením původních klapouchých prasat ze západních Čech (Přešticko, Domažlicko a Klatovsko) s anglickými a německými plemeny. V 50. letech byla při regeneraci plemene použita další importovaná plemena z nichž v největším rozsahu bylo použito německé sedlovité. V roce 1964 bylo plemeno přeštické černostrakaté uznáno za samostatné.

Pro zušlechtování ke zlepšení masné užitkovosti bylo využito belgické plemeno pietrain. V 80. letech byla pro regeneraci využita plemena německé sedlovité, a plemeno saddleback z Anglie. Bez většího úspěchu bylo provedeno křížení s cílem zlepšení užitkových vlastností s plemeny wels a landrase. Na počátku 90. let bylo použito plemeno hampshire.

Jedná se o kombinovaný užitkový typ masosádelný s vyšší vrstvou hřbetního tuku. Plemeno je přizpůsobivé, odolné, vyznačuje se tvrdou konstitucí a odolností vůči stresu. Typickou plemennou charakteristikou je černostrakaté zbarvení a klopené ucho.

V roce 1992 bylo přeštické černostrakaté plemeno prasat uznáno jako genetický zdroj a od roku 1996 se chová jako uzavřená populace.

Ranost, průměrné přírůstky a vyšší obsah tuku v JUT (jatečně upraveném těle) byly hlavním důvodem, proč byl genotyp přeštických prasat ve velkochovech nahrazen v dnešní době výkonnějšími plemeny, která odpovídají současným požadavkům průmyslové produkce vepřového masa. Intenzivním šlechtitelským procesem však u moderních vysoce produkčních plemen dochází k nízké vnitroplemenné variabilitě genotypů, která je důležitá pro schopnost populace přizpůsobit se měnícím se podmínkám prostředí a dále k částečné nebo úplné ztrátě tzv. primitivních vlastností - např. odolnosti, přizpůsobivosti či schopnosti využít lokálních zdrojů krmiv.

V letošním roce byla zahájena první etapa pětiletého projektu, jejíž cílem je ověřit předpoklady přeštického prasete k lepší odolnosti a přizpůsobivosti v podmínkách venkovního chovu v porovnání s prasaty klasické užitkové hybridní kombinace při

vyhodnocení kvantitativních (denní přírůstek, spotřeba krmiva na kg přírůstku, jatečné ukazatele) a kvalitativních znaků (technologické a nutriční vlastnosti masa) produkce.

Ve spolupráci s Biofarmou Sasov byl realizován první srovnávací výkrmový test, při kterém byly porovnávány dva genotypy (přeštické černostrakaté a užitková hybridní kombinace (BUxL) x SL38, SL68) při stejných technologických a výkrmových podmínkách v ekologickém systému hospodaření. Tyto podmínky vycházely z postupů na uvedené biofarmě v rámci zákona o ekologickém zemědělství. Na farmě je praktikován odlišný způsob odchovu selat – tzv. rodinkový systém, kdy selata jsou s prasnicemi ve skupině do třech měsíců stáří. Po odstavu zůstávají ve stejné skupině až do konce výkrmu. Pro odchov a výkrm byly využity dva venkovní plachtové přístřešky s oplocenými výběhy. Výkrmový test, byl zahájen od konce třetího měsíce stáří do dosažení porážkové hmotnosti (průměrná porážková hmotnost 105 – 115 kg). Krmná směs založená především na luskovinoobilných směskách nebyla izoekalorická a izonitrogenní zejména z důvodů omezených zdrojů krmných surovin daných předpisy o ekologickém zemědělství. Doplnkem krmné dávky byla objemná krmiva, formou pastvy (převážně vojtěška, topinambury), případně byly doplňovány ve formě čerstvě posekané píce.

Současně byl uskutečněn kontrolní srovnávací výkrmový test na standardní farmě konvenčního typu. Tento experiment byl naplánován za účelem porovnání vlivu způsobu chovu (ekologický a konvenční) na kvantitativní a kvalitativní znaky produkce. Byl zde použit obdobný genotyp prasat jako v prvním experimentu. Prasata byla ustájena ve skupinovém kotci s nastýlanou podlahou při adlibitním způsobu krmení standardními komplexními krmnými směsmi řady.

Z důvodů možné variability výsledků se celé schéma experimentu bude opakovat při stejných podmínkách v příštím roce.

Výsledky první fáze experimentu jsou ve fázi analytického a statistického zpracování.

Experiment je dílčí částí projektu NAZV QI101A164

Kvalita a bezpečnost produktů genetických zdrojů prasat, drůbeže, králíků a nutrií
v konvenčním a ekologickém chovu

Doba řešení: 2010-2014

Seznam použité literatury:

Fiedler, J., Fiedlerová, M., Smital, J. Agregion (2006), s. 161 -164

Fiedler, J. (2009). Přeštické černostrakaté prase – genetický zdroj. VÚŽV, v.v.i., Praha Uhřetěves

Rozkot, M., Lustyková, A. (2009) Program uchování ex-situ genetického zdroje přeštické černostrakaté prase –
Ročenka VÚŽV, v.v.i. Praha Uhřetěves, s. 17 -21